

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közle-
mények küldendők: fő-
utca 186. szám.

Kiadó hivatal:

Nagy Ferenc könyv-
kereskedése, hová az
előfizetési pénzek, hir-
detések, hirdetés-díjak
és reclamatiók
küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébet tér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — Hirdetési díjak: Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyilttér”ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, va-
sárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással,
vagy vidékre postán

egész évre . . . 6 frt —
fél „ . . . 3 frt —
negyed „ . . . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Elv emberei-e, vagy mamelukok?

Még mindig eleven színekben állítja előnkbe a képzelet a mult választás viharait; — még mindig zug fülünkben azon utóhang, melyet a politikai párhullámzás moraja keltett; — még el sem simultak teljesen a társadalmi élet körében itt-ott felmerülő ellentétek okozta keserőségek, — szóval: még a jövő választás nem mondhatnók, hogy küszöbön állana, s az ellenzék már feni fegyvereit, már kiadta a parancs szót, mely ennyi és nem többől áll: szervezkedni kell. A jelszó Zemplénből indult ki, s az országos ellenzéki gyűlés megtartása helyéül Arad városa tüzetett ki. Miért Arad és miért nem Pest? — ha e kérdést felvesszük, akaratlanul előtérbe lép a gondolat, hogy az Aradon tartandó gyűlés eszméje a szomorú emlékeztető október 6-ikával oly közeli eszmeközelésben áll, s hogy valjon azok, kik Aradot hozák javaslatba, nem akarják-e két eszmét még közelebb fűzni egymáshoz. És a mi fő, e gyűlés javaslatba hozott az ellenzék eddigi vezér férfainak, ha nem mondjuk is — célba vett teljes kizárásával, hanem oly formán, mintha a hangadó azt mondta volna: mi ugyan szeretünk titeket, de épen mert nagyon szeretünk, ne fáradjatok le kérlek Aradra, majd végzünk mi

nálátok nélkül is, és ha lehet, ki rántjuk alólatok a gyékényt. Nem vitatjuk, ez volt-e a finom udvariasság ténye megett rejlt titkos cél, hogy így a higgadtabb elemek t. i. pártvezérek által egyáltalán nem mérsékelt aradi ellenzéki gyűlés valami drasztikusabb programmal lephesse meg a világot; de annyi igaz, hogy az ellenzéki szervezkedés accordjába e kis mozzanat, már eleve meglehetősen sértő dissonance-ot hozott be.

Még erősebb lón a dissonance, midőn a két ellenzéki pártárványat javaslatba hozott egyesítése ellenébe a „Hon” egy cikkében erősen hangoztatá, hogy igenis a bal-közép ohajtja a két ellenzéki pártnak egy tömör phalanxá leendő egyesítését, de nem tartja azzal, hogy qui vult finem, debet velle media, azaz a célhoz valógoatás nélkül az eszközökben. Ki mondja, hogy célját csak elveinek a nemzet többségénél érvényre emelkedésétől várja, s ha ez a legközelebbi választásoknál meg nem történék, hazafias lemondással várja be az időt, míg az meg nem történik. —

Ha valamely párt azon szilárd meggyőződésében, hogy a nemzet és hazá egyedül elveinek diadalra jutásával lehet virágzóvá és nagygyá, ezen elveknek a politikai moral által megengedett eszközökkel győzelmet biztosítani törekszik: csak azt tevő,

mely minden parlamentáris államban a pártoknak kötelességük, és ez ellen egy józan ítélő tehetséggel megáldott embernek sem lehet kifogása. Azonban egyfelől tiltakozni a fentebbi qui vult finem, debet velle media elve ellen, más felől a szavazót írásbelileg kötelezni le, hogy a pártnak hive s annak minden körülmények között hive is marad s így a kölcsönös informatio s a talán jobb meggyőződés előtt utat zárni, minden egyéb, de nem a politikai moral által megengedett eszköz, különösen pedig akkor, midőn az illetők bölcsen tudhatják azt, hogy az adott szó a kötelező fogadás megett, vajmi sok esetben nem áll a bíráló képességgel megáldott értelem s a pártok elvei körül a szabad, öntudatos választást támogató képzettség. —

A baloldaltól igen sokszor veték az országgyűlési jobboldal szemére, hogy tagjai félre dobva minden önállóságot szokszor vakon szavaznak meggyőződésük ellenére; sokszor a metsző guny, talán meg sem érdemelt sértő szavaival mutatának a jobb oldalra a „mamelukok” e vakon engedelmekedő táborára. És a mit kárhoztatának itt, elkövetik párthivek toborzása céljából más téren; elkövetik akkor, midőn a vett és sokszor kicsikart írásbeli kötelezettség nyitgésbe bilincsel szavazatokat már előre to-

TÁRCA.

Emlékezzünk régiekről.

(Vége.)

Hogy pedig ezen fegyveres készületek után is az ellenséggel szemben szállani, és több több vért ki ontani nem kellek, köszönyük azt a mi jó és Kegyelmes Királyunknak, a ki az ő Népeihez viseltető szeretetétől ösztönözött, később volt a békességért nevezetes áldozatokat tenni, mint sem Országait, s hiv népeit az ellenség dühös pusztítása veszedelmével bizonytalan kimeneteli háboru folytatásával terhelni. Meg köttetvén tehát már az óhajtott békesség, mivel a felült Nemes Magyar seregnek széjjel oszlásáról is a kegyelmes Királyi Rendelésnek minél előbb való elérkezését reményleni lehet, kegyelmes Nádor Ispányunknak oly utasítása érkezett, hogy további parantsolatig is az insurgents seregek szabadsággal haza bocsátassanak. Ezen gondolkozása is Felséges Urunknak oda tzeloz, hogy hiv jobbágyai az idő alatt is Házi szükséges foglalatosságaiktól el ne vonattassanak. El bocsátattok azért Ti vitez hazámfi honnyaitokba, de még most nem végképpen, hanem a mint a néktek adandó szabadság levél megmutatja, csak szabadsággal és oly kötelességgel, hogy a midőn a környüállás kívánni fogja, a Megye által meghatározandó napon, és helyen meg jelenni kötelesek legyetek, nem is teszem fel

tsak egyrül is közületek, hogy a kik a legnagyobb veszedelemben oly sietve tódnatottak a Megye zászlója alá, most már a veszedelem után ezen Rendelésnek tellyesítésében nehézséget talállyatok. Minekelotte pedig egy mástul széjjel oszollyatok, emlékezzetek meg még egyszer azon el folyt rövid időre, a mely alatt, mint annyi igaz testvér atyafiak hiven, és igazán szolgáltatok volna Királyotoknak, Hazátoknak, és Nemzeteteknek, és ha a környüállások kívánták volna, véretekkel és éltetek fel áldozásával is szolgáltatok volna, de hogy azon vérontástul, és az ellenség pusztításátul Hazánk meg menekedett, adjunk hátát a Mennyei kegyelmességnek, köszönyük a Felséges Királyunk bölts atyáskodásának, és mongyuk minnyájan egy igaz szívvél: Éllyen ő Császári Királyi Felsége II-ik Ferentz. Éllyen a Felséges Császárné s Királyné. Éllyen a Felséges Királyi Hertzeg, Országunk Nádor Ispánya.

Mellyre a Magyar öszve állott vitezek vére felbuzdulván s a körül állóknak szemei öröm könynyekbe borulván, Éllyen s szeretet királyunk, Éllyen a kedvelt Nádor Ispányunk. Éllyen a dicső Hazánk, a nemes megyénk! kiáltásokra fakadtak. Ezen buzgósággal tellyes beszéddel felelt meg a sereg nevében Mélt. Báró Wenckheim József Fő Strázsa Mester Ur következők módon:

„Tekintetes Státusok és Rendek!

Harmadszor kelt fel már az ország szeretett Királyának, édes Hazájának s ősi szabadságának védelmezésére, és mindig azon dicsőséggel bostá-

tattott el, hogy Királyához, s Hazájához való hiveségét bőségesen bizonyította be, ámbár Hazájához való igaz s buzgó szeretetét nem mutathatta másba, mint a gyors készségbe, jó akarathba és tellyes hajlandóságba. Királyának vérevel s életével való védelmezésére, és a Hazának vérrrel szerzett nagy neve fentartására különösen ébreszteni látsatik bennünket a ditső Hazánk Geniussa, mert 800 esztendőktől oltá, mellyek alatt sok Országok elvesztek, többeknek egész belső nyugalma fel bomlott, csak a mi édes Hazánk maradt fel az ő régi állapotjában és ditsőségében, és a sok viszontagságok után, mellyek kiváltképpen reánk háromlani láttattak, újra vissza tértünk a békesség s nyugalmas állapotunkba.

De ha mi azon virágzó állapotunkat bővebben meg vizsgáljuk, méltán tehetjük azon kérdést, kinek köszönhetjük mi azt? Azt találjuk, hogy Felséges Királyunk Atyai kormányzásának tulajdoníthatjuk a ki még a leg sulyosabb és terhebb szempillantatokban is igaz atyai módon gondoskodott hiv Jobbágyairól.

Felséges Hertzeg Nádor Ispányunknak bölts Kormányozása által még minden idegen s külső Ország, sőt az ellenség előtt is azon méltó betületet nyerhettük, hogy a Magyar egy királyát és Hazáját igazán szerető Nemzet legyen.

Ennek a Nemes Megyének Kormányzóí, a kik közé magamat is számlálni leg nagyobb betületemnek tartom, olyan tagokból állanak, mellyek leg főbb virtusnak ezt tették fel magokba, Kirá-

borozzák, szóval gyjtik maguk számára hasonlól a mamelukkokat; és pedig a mamelukkok azon táborát, melyre erősen illenek az irás azon szavai: „uram bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekszenek!”

És végül még egy szót. Ha az ellenzék elveinek diadalra jutását akarja, folyamodhatik-e ezen eszközöz s a nélkül hogy a toborzott egyén öntudatos vallomást téve arról, hogy miért tartja az ellenzék elveit célszerűbbnek s ennél fogva jobbaknak, mint a jobboldal elveit, a táborba tér s ha választást nem támogatá az itélő tehetség és képzettség bizonyos elengedhetlen foka: hiszi-e az ellenzék, hogy elhíveket, hogy elvbarátokat, hogy az elvnek harcosokat és nem vakon engedelmeskedő mamelukkot gyjtött. Valjon az elv emberei, vagy mamelukkok, lesznek-e ezután ezek?!

Franciaországi események.

Franciaországban azon meggyőződés uralg, hogy Thiers és a nemzetgyűlés közt a kiegyezés létre fog jönni, egyik hír szerint Thiers beleegyezett azon módosításba, hogy hatalma három évre meghagyatik, de csak eddigi címét viselendi; másik hír szerint azonban a „köztársaság elnöke” címét nyerné és hatalma a mostani kamara leteltével megszűnne. — A „Siécle” szerint Délfranciaországban sok ezer aláírással ellátott, a nemzetgyűléshez intézendő következő tartalmu kérvény kering: „Az aláírók a nemzetgyűlés megbízását megszüntnek tekintik, s ennek folytán felszólítják, hogy oszoljon szét. — Az aláírók közt számos maire, maire-segéd s köztársasági tag van. — Benyújtott a nemzetgyűléshez egy kérvény az iránt is hogy Thierst élethossziglan válaszzák meg elnöknek, vagy hogy ha ezt elfogadni nem akarná, Chambord herceget ültessék a trónra. — És noha a francia kormányforma iránt még tisztában sem jöttek, már is újabb minisaterválságot jeleznek. Mint távirják, Jules Simon s Larcy miniszterek lemondásukat beadták. — Mint már említve volt, augusztus 15-én a hadseregben több császári tüntetés fordult elő; ezek azonban oly ritkák voltak, hogy alig érdemlik a fel- említést. Hírlik, hogy Villeneuve l'Etang-ban egy lovasezred a volt császár szobrát megkoronázta és egészségére ivott. — A „Times” jelentése szerint, Thiers párisi bankokkal és más pénz-

lyokat s Hazájokat el nem hagyni, és a mellyek még akkor is midőn már minden belső Kormányzásnak a rendje felbontódn látzatott hathatósan a Kormányzást vitték, és bennünket készsége vezéreltek, melybe a Tekintetes Státusok előtt állani szerencsénk vagyon.

Meg levén már kötetve az óhajtott Békesség még Felséges Királyunktól tökéletesen el fogunk bocsáttatni, ide hivatattunk a Tekintetes Nemes Vármegye színe eleibe, mely bennünket kegyessen fogadni méltóztatik.

Nádor Ispányunk teljes örömmel fogadván igaz polgár ajánlásunkat, nem kíván tőlünk több áldozatot, hanem szüleinkhez, feleségeinkhez s gyermekeinkhez való vissza térésünket kegyelmenesen meg engedte.

Noha a véghez vitt kötelesség után leg edesebb öröm a haza menetel, meg levén arról minden vitéz, őt a Tek. Vármegye is győzöttetve, egész bethülettel haza bocsáttatunk; örömet is térünk hajlékunkba, hogy a fegyvert és a hadi gyakorlásokat, mellyekre már szükség nintsen a földi munkálódással fel tserélhessük.

De készek voltunk vérünkkel készségünket bő bizonyítani, és ha szomorubb meg emlékezéssel kell is el válnunk, az az oka, hogy nem mutathatunk Hazánk ellenségeinek, hogy mi is, mint diszes eleink igaz Árpád maradékjai vagyunk, a kik egyéb ditsőséget nem ismertek, mint vitézi módon Hazájokért hartzolni, és azért meghalni.

társulatokkal egyezséget kötött 10 millio font sterling két és 3 hónapós Londonra szóló váltókban leendő fizetésre, mint az utolsó kölesön befizetéseiére való előlegezés iránt. Ezen váltók a poroszoknak hadi kárpótlás fejében át fognak adatni. — Bizonyosként állittatik, hogy a vasuti társulatok felhatalmaztattak a viteldijakra kilometerkint egy centimet pótlékul róni; a vasuti társulatok viszont a a kormányynak 200 millio frankot fognak fizetni.

A nemzetgyűlés utóbbi ülésén Chassouloup-Labat a hadsereg szervezésére vonatkozólag egy törvényjavaslatot nyújtott be, mit a nemzetgyűlés zajos helyesléssel fogadott. Javaslata szerint minden francia személyesen kötelezettnék a katonai szolgálatot teljesíteni, a szolgálat 20—40 évre terjed, a személy-helyettesítés eltöröltetik, a nemzet- örség azonnal feloszlatatik. — A haditörvényszék már befejezte a commune tagjainak kihallgatását, ítéleteiről a legközelebbi napokban már értesíteni fogunk. — A párisi érsek letette az esküt a végrehajtó hatalom főnökének kezeibe. Ezen igen nevezetes eskü így hangzik: „Esküszöm az Isten és a sz. evangélium nevében, hogy engedelmeskedni fogok a francia köztársaság által föllállított alkotmányynak. Megígérem azt is, hogy nem fogok tanácskozásban állni a bel- vagy a külbékere veszéyes szövetségben. És ha megtudom, hogy kerületemben vagy más hol az állam ellen valamit terveznek, azonnal tudomására hozom azt kormányynak.

Külföld.

Bécs, aug 22. Az „Österr. Corr.” írja: Lónyay 21-én Bécsbe érkezett; a frohnhofeni vasuti összeközéknél életveszély közt volt, a waggonba, melyben Lónyay, Almássy és Pejachevich grófokkal olvasva ült, a posta kocsi oly erővel ütődött, hogy a waggon összeromboltatott, egy plaid oltalmazta Lónyay fejét a lehulló, súlyos darabok ellen, a kocsiban ülő más egyénekkal együtt csak bajosan vergődhetett ki a romok közül. Szapary Béla gróf más kocsiban ült és valószínűleg azon pillanatban halálát lelé, minthogy mellkasa behorpasztatott és nyakacsigája és háta törött.

Uhrich tábornokot diszkarddal tisztelte meg egy elsassi köldöttség Amerikából. A tábornok e megtiszteltetésre következőleg válaszolt: „Tisztelt uram! E pompás kard és e ragyogó fölírás, melyet ön nekem átnyújtott, legnagyobb jutalma eredménytelen erőmegfeszítésimnek, melyeket azon re-

ményben tettem, hogy Strassburgot megtarthatom Franciaországynak. Isten ellenünk volt; legyőztünk. Polgártársaink a nagy köztársaságból megértették keserü fájalmamat és rokonszenvük egy jelével tiszteltek meg engem. E jel annál becsebb az én szemeim előtt, hogy azt ön adta át nekem, ki Franciaország színeit és nevét mindig oly magasra tartotta. Én e kardot, mely köztem és Elsass között új kapcsol képez, nagy hálával fogadom. Helyet fog ez foglalni Strassburg polgárává történt kinevezetésem mellett s hüvelyéből csak azon nap vonom ki, a melyen megkísértjük a testvértartományokat visszahódítani és meggyaláztatásainkat egy nagy győzelem által eltörölni. Fogadja stb. Uhrich tábornok.”

Rómából írják, hogy ott Olaszország egysége- sítésének emlékére szobrot akarnak emelni s erre Róma városa ötezer frankot írt alá, fölszólítván egyuttal a többi római várost is, hogy hazafiságuknak adják jelét, az emlék-szoborra megtevén aláírásaikat. Hiszik, hogy a fölhívás egész Olaszországban lelkesedéssel fog fogadtatni.

A pápaság történetében a mai nap igen fontos. Aug. 24-én érte el a pápa Péter éveit, s ezen alkalomból több küldöttséget fogadott el, kik üdvkivánatokat és gazdag ajándékokat nyújtottak át neki.

Spanyol lapok Havannából jul 31-dikéről arról értesitenek, hogy a cubai fölkelés már teljesen el van nyomva; a spanyol seregek diadalmasan vonulnak előre.

Münchenből jelentik, hogy a király jóvá- hagyta miniszterelnöke azon javalatát, hogy Porosz- országnak ezentül semminemű engedmények nem teendők. A király legközelebbi környezetében több személyi változás fog történni.

Montenegróból érkezett hírek szerint Mehemed Ali basa, a török foglaló hadsereg vezére, 10-én Antivarin át Skutariba érkezett. Mihelyt a felkelők a hadsapatok megérkezésének nesztét vették, rögtön lerakták a fegyvert.

Legujabbak.

Berlin, aug. 24. Remusat francia külügyminis- ter a német ügyvivőnek az Elsass-Lotharingia meg- szabadására alakult liga tárgyában tett kérdésére kijelenté, hogy a francia kormány népjegellenes- nek tekintve e ligát, azt már is fölsozlatta.

Róma, aug. 24. A dementik dacára is folyto-

Ezen Nemes sereget, mellyet kormányozni tsak kevés hetekig szerentsém volt, a Nemes Vármegye eleibe úgy vezetem, mint egy valóságos hazafiak- ból álló Társaságot, melybe első kezdetétől fogva az egymáshoz való szeretet egész mostanáig fent tartatott, és a melly, valamint egy átallyába az egész Megye áldott jó polgárokból áll, magát példásan viselte, reményem hogy ezen jó gondolko- dással melly első gyermekébe mindenikbe önte- tett, és magával ide is hozta, hajlékába kiki vis- sza tér, mellyről én mint ezen Nemes seregek ve- zére a Tek. Státusokat bizonyossá tehetem, és el- sőtől utolsóig jó polgárnak állithatom.

Tik pedig vitézek, kiktől most el válnom kell, vegyétek úgy köszönetemet, mint egy benneteket igazán szerető Kormányozótul, mert hozzám való bizadalmatokat tapasztaltam azon jó viseletetekbe s készséggel tellyes akaratotokba, mellyel tölem mindeneket elfogadtatok. — Nem is kívántam volna nagyobb ditsőséget és Hazafui szeretetemnek bővebb jutalmát, mint azt, hogy mint vezérek elöttetek életemet fel áldozhassam, mert ezt a vitézi s polgári viseletem leg szebb koszorujának esmertem volna. De egy Megyében élünk most is, tellyes éle- temben eleven emlékezetbe leszteek előttem, nálla- tok is fel lehet, hogy micsoda tellyes meg elége- déssel fogadtattunk légyen. Térjete azért szüleitek- hez, feleségeitekhez és gyermekeitekhez, élyetek szerentsésen, én mindenkor igaz és hiv barátatok maradok.

Ha pedig a Királyunk kíváná, ha a Hazánk ujonnan veszedelembé lenne, akkor polgárok s vi- tézek emlékezetek rólam, s a kit Házabéli állapo- tai nem eresztenének annak védelmére, tanítsa az ifjabbat azon Haza szeretetére, mely magá viseltetett hozzája: a ki pedig még magában érezné azon Haza szeretetet, erőt és tehetséget, jelennyen meg, hogy azt ujonnan örö- mel láthassam, s azon iparkodhassak, hogy ilyen vitézek vezérlésébe mint Hazafi bethületet nyerhes- sek, mert meg vagyok győzöttetve, hogy ilyen gondoskodással fel ékesített sereg azon régi diszes eleinknek vitéz tselekedeteit, a mellyeket most tsak tudállyuk, véghez is fogja vinni, és hogy il- len öszve kapcsolt Ország serege Nemzetünket virágzásának leg főbb poltzára fogja emelni. Az Ország Kormányzóit, a kik oly Atyai módon gon- doskodtak rólunk örökös hálaadatossággal tisztel- jük, élyenek a Tek. Státusok, élyenek a Vitézek!”

Mellyre szinte az egyben gyült Karok és sok körül állók hazafui buzgóságától fel gerjesztetvén. Élyen a Felséges Királyunk, Élyen a szeretett Nádor Ispányunk, edes Nemzetünk, és a fel állott Nemes seregünk, kiáltásokra fakadtak.

Vége levén ekképen a beszédeknek a Vitézek tíz forint jutalommal és a Nemes Vármegye petsét- je alatt ki adott szabadság levéllel Haza bocsáttat- tak.

nos a zürzavar a ministeriumban; azt hiszik, hogy az egész ministerium lelép.

Páris, aug. 24. Thiers s a többség közt nézetkülönbség van a nemzetgyűlés rögtön való föl-
oszlata tárgyában.

Páris, aug. 24. A Párisal határos departemen-
tok kiürítése september közepe előtt fog végbe
menni. A „Journal de Paris“ szerint a pénzügyi
bizottság elfogadta elvben a francia jövedékjegyek
megadóztatását.

Frankfurt, aug. 24. Mint a „Frankfurter Pres-
se“ értesül, a béketárgyalások újból megkezdésé-
nek határideje nincs meghatározva, különösen kér-
désessé vált, vajjon e tárgyalások Frankfurtban
fognak-e folytatni, minthogy másutt hamarabb
vélnék célt érhetni.

Ujdonságok.

— **Gróf Almásy Dénes** temetése e hó 23-án
ment végbe Kétegyházán, s ez alkalomra a megyei
tisztviselők közül számosan, a Gyulán állomásozó
honvédtisztikar és igen sok környékbeliek gyűltek
össze. Az elhunyt magyar szellemű mágnás volt, s
forradalom alatt bátor tiszt a Károlyi ezredben, s
az irodalomnak és nemzeti színháznak folytonos
pártolója, ki azelőtt rendszeren Pesten lakott. Béke
legyen hamvai fölött!!

— **Dr. Kovács István** megyei főorvos, köze-
lebb egy az első alispánhoz intézett jelentésben
részletesen ismerteti az egészségügy jelenlegi állapó-
tát megyénkben, s azt általában kedvezőtlennek
rajzolja. A talajnak a hosszas és bő esőzések foly-
tán történt nagyfokú átvivódása — mondja a főor-
vos jelentésében — az áradások által visszahagyott
s most korhadásnak indult organikus anyagok okoz-
ta párolgások s ez által a lég megfertőztetése, az
időjárás hirteleni változásai, oly mozzanatokat te-
remténnek, melyek bizonyos határozott kóralakban
nyilvánulnak. E mozzanatokban mint indító okok-
ban kerésendő a csaknem szokatlan beteg-létszám.
Ezek előrebocsátása után, jelentő főorvos feleliti,
hogy a jelenleg uralkodó kórmentő a hurut, csor-
vás, és a harmad- s mindennapos váltólázak. Ezek
mellett Körös-Ladány és Ücsöd községekben, kü-
lönösen 10—12 éves gyermekek között erős és
veszélyes vörheny-járvány lépett fel, mely külön-
ösen Körös-Ladányban az iskoláztatás megszüntet-
ését tévé szükségessé. Végül jelentő főorvos minden
községben életbeléptetendő rendszabályokat hoz ja-
vaslatba, minők péld. az utcákon és egyes udvarok
közeliében levő büszhődt állóvizek azonnali leeresz-
tése, szemétdombok s korhadt anyagok eltávolítása
a községek annyira divatos kenderáztatásának be-
töltése stb. — E jelentés folytán megyénk első al-
ispánja szigorú utasítást intézett a fősolgabírákhoz,
hogy a kérdéses rendszabályokat a járásukbeli köz-
ségekben azonnal és minden eréllyel foganatosítsák
s eljárásuk eredményéről a következő (september
16-iki) megyei közgyűlést megelőzőleg jelentést te-
gyenek.

— **Ezzel kapcsolatban** felelmitjük, hogy a
most érintett alispáni rendeletet megelőzőleg, a gyu-
lai járás fősolgabírája a fentebbi irányban már
tett intézkedéseket s a községi előljárókat azok
foganatosítására utasította. Az eredményt kíváncsian
várjuk.

— **Városi tanácsunk** úgy látszik figyelembe
vette egészségügyünkben történt többszöri felszól-
alásunkat, s mult csötörtökön kidoboltatá, hogy
minden ember háza környékét ganéj- és szeméttől
mentten tartsa, a szükség helyeket pedig tisztí-
tassa. — Ez intézkedést annál is inkább helyese-
lünk, mert a „dobszó“ szerint e rendelet teljesíté-
séről magának meggyőződést is fog szerezni, és
igy hisszük, hogy az nem marad a dobnak ma-
lasztja csupán; — nagyon szerettük volna azonban,
ha a házak előtti pocsolyák lecsapolását is befog-
lalta volna rendeletébe, kötelezve a háztulajdono-
sokat, ott hol ezt könnyen tehetik, önnön maguk
tegyék, hol az azonban nagyobb munkát igényel
városi közmunka által tétessék. — Egy kis szilárd
akarat mellett ez könnyen menne, lehet hogy bi-

zonyos részről nem minden zúgolódás nélkül, de a
közegészség ügyünk iránti figyelem elébbvaló, mint
bizonyos sokat beszélő és semmit sem tevő üres
fejek csaholása.

+ **Csötörtökön délután** Staab Lenárd zene-
tanár tanítványával próbát tartott Jancovics Pál
alispán ur házában. A szép számmal összegyűlt hal-
gatóság a legnagyobb meglepés s tetszéssel fog-
adta a darabokat, melyeket a leánykák meglepő
szabotossággal s ügyességgel játszottak le. Wink-
ler Elvira, Hücke Szeréna, Leicht Éva, Geyer Irén
és Etelka, Jancovics Ida és Margitka, Dániel Gi-
zella, Rácz Anna, Bodoki Jolán és Szakál Jolán
játszottak ez alkalommal, s az eredmény fényesen
tanusítá Staab ur tehetségeit, ügybuzgalmát, fár-
adhatlan kitarását s ügyességét a zenetanítás körül,
— törekvései teljes sikert is arattak e napon, a
mennyiben azok érvényre emelkedése által a szü-
lők s többi jelenvöltek tökéletes meglepődését mélt-
án kiérdemelték. — A próba után természetesen
tánc következett, melyben a kis tanítványok lát-
ták némi jutalmukat, s ha már ez jutalom lehet,
ugy bizonyára e kedélyes, házias kis multság pá-
ratlanul elégité ki őket.

— **A városunkból** Sarkadra vezető ut kellő
közepén, ott hol a vasut metszi keresztül, egy
táviradai oszlopot állítottak fel, úgy hogy ezáltal
az átkelés tetemesen nehezítve van. Egy békési
ismerősünk pedig azt panasolja, hogy Békéről
jövöt a városunk alatt elvonuló vasuton alkalm-
zott s az elhaladó vonat miatt leeresztett sorompó
megnyitását, nem kevesebb mint egy órán ke-
resztül várta a nagy esőben, s miután ennyi időt
át sem méltóztatott a vasuti örnek a sorompót föl-
húzni, önmaga volt kénytelen e műtétet nagy meg-
erőltetéssel véghezvinni. A vasuti igazgatóság több
figyelmet tanusíthatna a közlekedő közönség irá-
nyában.

— **A városunkban** időző dr. Ivánfi neje, szü-
letett Judo Mária okleveles tanítónő ma vasárnap
és f. é. szept. 8-án, mindkét napon d. u. 4 órakor,
a Fröbel-féle nevelési rendszerről fog értekezni a
városháza nagy termében, önkéntes belépti díjak
mellett, s a jövedelem egy majdan alapítandó kis-
ded-óvoda számára megszerzendő Fröbel-féle já-
tékszerek beszerzésére ajánlatot fel.

— **A megyei kórház** javára még f. é. július
hó 19-én megtartott táncvigalom jövedelméről
utólagosan (s elég későn) egy kimutatást kaptunk,
melyből felelmitjük, hogy az összes jövedelem 146
frt 60 krát tesz. Ehez járultak felülfizetésekkel:
Lacny János ur Sarkadról 10 frt, özv. gróf
Wenckheim Józsefné ö mélt. 5 frt, Tomcsányi
József főispán ö méltósága 4 frt, ft. Neumann Jó-
zsef apát ur 4 frt, Schriffert Julia asszony 3 frt,
Fereny Alajos ur 1 frt, Bogdán Lajos ur 1 frt,
Csaponyi Ignác ur 10 kr; Dobay János nyomda-
tulajdonos ur pedig az általa készített meghívók,
belépti jegyek és táncrendekért járó munkadíjat,
összesen 22 frtot ajándékozta a kórháznak. A kia-
adások összege annyira rug, hogy a táncvigalom
körülbelül 12 frtot jövedelmezett.

— **Csongrád városa** f. é. september 20-ára
tüzte ki a pályázatot a Félégyházától Csongrádon
és Szentesen át Orosházáig vezető vasutvonal
kiepítésére megkivántató előmunkálatokra.

A helybeni ref. egyház iskolás növendékeinek
közviszsgái szokott nyilvánossággal a templomban,
következő rendben fognak megtartani.

Aug. 27. d. e. 10 órakor a III. és IV. oszt. fi.
„ 27. d. u. 3 „ az I. II. III. oszt. leány.
„ 28. d. e. 9 „ az I. II. oszt. fi.
„ 28. d. u. 3 „ az I. II. oszt. vegyes is-
kola növendékei.

— **Hajnal Ábel** békés-bánati ref. esperes, Tat-
ár János egyházmegyei tanácsbíró kíséretében, az
évenként történni szokott egyházi törvényes viz-
sgálatot (canonica visitatio) a helybeni ref. egyház-
ban, s annak iskoláiban f. augusztus hó 23 és 24-
én tartotta. Magán úton nyert értesülés folytán —
kuriosumként — megemlithetjük, hogy nevezett
esperes ur körutját még f. évi június 16-án meg-
kezdte s az óta családjához, egyházközségéhez idő-
közönként alig néhány napra visszatérve, sőt a

Debrecenben tartott egyházkertületi gyűlésen is
megjelenve, teendőit mint a megelőző években,
úgy most is, hajlott korához képest bámulatos ki-
tartással végezte, s ha a még hátra lévő 5 egy-
házat is meglátogatja, úgy a vallásos erkölcsi élet,
iskolai oktatás, szóval a népnevelés nagyfontossá-
gú ügye érdekében f. évi jun. 16. óta tett utazá-
sa tengelyen 147, vasuton 74 s így összesen 221
mértföldre fog terjedni.

Gazdászati, ipar és kereskedelem.

Debrecen gazdászati tanintézetei.

Debrecenben két gazdászati tanintézet van: fel-
sőbb gazdászati tanintézet és földmivesi iskola.

Mindkettő a m. kir. földmives-, ipar- és keres-
kedelmi ministerium főfelügyelete alatt áll s ez fe-
dezi évi kiadásait is.

Először szólok a felső tanintézetről.

Ez keletkezett az 1868-ik évben, s fekszik a vá-
ros éjszaki szélén. Épülete emeletes s lehetőleg cél-
szerűen beosztott; van benne: két csinosan s ké-
ryelmesen beburtozott tanterem, továbbá vegy-,
bonc- és olvasóterem, könyvtár, muzeum, a taná-
rok gyülesterme, a felügyelő laka és egyéb mel-
lék épületek.

Az egész épület gázzal világítatik.

Az intézet mellett van mintegy 2 holdnyi kert,
melyben 200-nál több kül- és belföldi növény ki-
sérletkép termesztetik.

A tanfolyam 2 évre terjed, azonban tervezve
van azt 3 évre kiterjeszteni.

A tanfolyam alatt a következő tantárgyak adat-
nak elő: mennyiségtan gazdasági számításokkal,
természettan általános géptannal, éghajlattal, álta-
lános és földmivesi vegytan, gazdasági állattan, ál-
latbonc- és élettan, gazd. növénytan, növénybonc-
és élettan, gazd. ásványtan és földisme, nemzet gaz-
dászati alapvonalai, talajisme, részletes növényter-
melés és rétmivelés, általános gazdasági állatte-
nyésztés, szarvasmarhatenyésztés, juhtenyésztés és
gyapjuisme, ló- és sertésenyésztés, gazd. gép-, esz-
köz-, üzlet-, számvitel- és becsléstan, szőlőművelés,
méh-, baromfi-, selyemhernyó- és gyümölcsfate-
nyésztés, az állatgyógyászat és erdészettan alapvo-
nalai, gazd. iparüzlettan, mezőgazdasági statistika,
gazd. építészettan, gyakorlati mértan és rajzgya-
korlat.

A tanítás segédeszközei: a természet- és mér-
tani készülékek, a vegytani műhely, — állattani,
állattenyésztési s gyógyászati, — továbbá ásvány-,
növény-, eszköz- és gépgyűjtemények, a 300 kö-
tet szakmünel többre menő könyvtár és 21 szak-
és politikai lappal ellátott olvasóterem.

Gyakorlati utmutatást a földmivesi iskola 600
kat. hold területű gazdaságán nyernek a növen-
dékek, ahova hetenként többször kirándulnak; e
mellett gyakran meglátogatják Debrecen gőzmal-
mait és gyárait is. Többnemű gazdaságok és gyá-
rak megtekintése végett évenként többször a vidék-
re is tétetnek kirándulások.

Az intézetbe felvétetik minden, 8 gymn. vagy
6 reálosztályt végzett, s 17 évet betöltött egyén,
aki valamely gazdaságban legalább 1 évig már
gyakornok volt.

A debreceni tanulók kivételével a tandíj 30 frt.
Az országos gazd. pénzalapból ez intézet 4 két-
kétszáz forintos ösztöndíjjal bír.

Az intézetet vezeti: az igazgató és 7 tanár.

A néptanítók számára megnyitott gazd. póttan-
folyamra kiküldött tanítók is ez intézetben nyerik
az oktatást.

A póttanfolyam tantárgyai: méhészet, állatte-
nyésztés és állatgyógyászat, általános növényter-
melés, vegytan, borkezelés, kis gazdaságok beren-
dezése és kertészet.

Az elméletnek a gyakorlati téren való alkalma-
zása tekintetéből a tanítók is többször tesznek ki-
rándulásokat a földmivesi iskola gazdaságába.

Az oktatást 5 tanár vezeti. Az előadások vilá-
gosak és vonzóak, azoban a kivánt eredmény kellő
elérését nehezíti, részint az idő rövidsége, részint

azon körülmény, hogy a tanítók egyetlen egy kézi könyvet sem kapnak. Mindent az előadások alatt kénytelenek jegyezni, a mi sok időt is vesz igénybe, meg azután az ily jegyzetek korántsem lehetnek oly teljes tartalmuak, mint a nyomtatott könyv.

Reményem, hogy a kormány e bajon lehető legrövidebb idő alatt fog segíteni.

(Folytatása következik.)

Bollek József
tanító.

Hetivásári tudósítás.

Gyula aug. 25. A jó ut és jó idő mellett, legalább 150 szekeren hoztak egy-két köből mindenféle gabonát, leginkább zabot, árpát és búzát, s mutatókból is jócskán árultak. — E miatt a napi fogyasztók szükségletüket a piacon bátran kielégíthették, — az áremelkedés a búzában megszünt; azonban az üzerek még az árakat most is magasnak találták, s visszatartózkodtak a vételtől.

A 84—85 fntos szép új búzát kicsiben a fogyasztók 10.40—60 krig is megvették, a csekélyebb

tiszta búzát 10—10.20 kron: a gyengét, vagy vadborsós tarkát 9—9.50 krig; ily áron kelvén a szebbecske zsuzsokcsipte ó tiszta buza is. Az árpa ára nem változott, megmaradt 4 ftban. Kukurica, finom egészséges, alig volt egy pár köből s 6.50—60 krra tartották; a 2-od rendűből is igen kevés volt, és 5—6 ftig tartogatták köblönként.

Zab sok volt, ára hanyatlott, úgy hogy a középszerűt 3 ftjával is lehetett már venni; sőt senzálok nagy mennyiségeket is vállalkoztak volna ez árban ideszállítani.

A sertesvásár legkevesebb 600—650; a szarvasmarhavásár 40—45; a lóvásár alig 30 db forgalommal igen élettelen, adás-vevés nélküli volt; kiadni, venni akar, a közelgő országos vásárra számít inkább.

Tüzifa sok volt, s mivel egész héten mindennap 20—30 szekeren hoznak fát, — csendesült a kelete s ára is valamicskét enyhült. A szén is lassan kelt, 14—15 ft nagyobb szekere. A nádból többet hoztak, de mégis szilárd áron, bár lassu kelettel, mind elkel.

Káposztát 12—15 szekérrel hoztak, dbját 2—5—6 krig adták leginkább.

Dinnyét jobbára ragyattított, vagy máskép hibásat 3 szekeren hoztak, s dbját 6 krtól fel 30 krig adták; szebb darabok nem igen voltak.

Ugorka igen sok volt, — a télire való legszebbnek száza 25—30 kr, a csekélyebb csak 20 kr. volt.

Halat a tarcsai és endrődi vizről jég közt 3 szekeren hoztak középszerűt és csekélyet vegyest; a helybeli gyalog halásznál is a fris hal igen aprós volt, ma csak kivételképp volt egy-két szép darab látható, a minék fontja 25—30 kron kelt; a többinek ára: a középszerűé 12—14 kr, a csekélyé 8—10 kr. Ma egy kevés rák is volt, dbja egyremásra 2 kron kelt. Egész héten át minden reggel van helybeli halásznál hal, és olykor a kimaradt rész fntját 4 kron is adták már. **Sz. L.**

Szerkesztői üzenet.

P. Gy. urnak M.-Berény. Becses sorait később vettük s a hirdetés e miatt csak mai számunkban jelenhetett meg.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Hajóssy Otto.

HIRDETÉSEK.

Ertékpapírok előnyös szerzése.

Alább elsorolt értékpapírokat ajánlom a n. é. közönségnek, a mennyiben azoknak megszerzése havi részletfizetés mellett és csekély összeggel könnyen elérhető.

	részletfizetésre	huzás aug. 15.
1. 100 fntos magyar állam sorsjegy 6 fntos	3	"
1. 50 " " " " 3 " "	7	"
1. 1864-iki " " " " 4 " "	7	"
1/2. " " " " 4 " "	7	"
1/5. 1860-iki " " " " 7 " 50 kr.	7	"
1. 1839-iki és 1. török 400 frkos	10	"
1. 400 frankos török	5	"
1. 400 " " és 1. 1864	10	"

Társas játék 20 drb 1839-ki sorsjegyre 10 fntos havi fizetés mellett, melyre 1. 21-ik június 1-én kihuzott sorozat ráadásul adatik, így az illető vevőnek már sept. 1-én történendő huzásnál biztos nyereményre nyujt kilátást, a mennyiben azon kihuzott sorozatnak mindenesetre nyernie kell.

Az 1864-ki 5%-ot, 1860-ki 5%-o. török 400 frkos 3%-ot kamatoznak. Az 1839-ki sorsjegyeknek még csak 5 huzásuk lesz legközelebb sept. 1-én számhuzás főnyerő 220,000 ezenkívül 4560 nyerő.

Kik a fentebb említett sorsjegyek egyikét veszik, már az első részletfizetés után, igényt tarthatnak bármely nyereményre.

Minél gyakoribb megrendeléseket kér és azonnal elintéz Gyulán

Nagy Ferencz könyvkereskedő.

81)

93)

Malom eladás.

A mező-berényi németajku ág. hitv. evang. egyházközség presbyteriuma részéről közhírré tétetik, hogy a szarvasi országoton 273. házsám alatt fekvő 663 □^o térségű két kerekű szárazmalmi belső telke a rajta levő két malommal együtt f. év aug. 27- és sept. 10-ik napjain délutáni 3 órakor árverés útján el fog adatni.

Kikiáltási ár 4000 ft o. é. A közelebbi feltételek alulírtnál megtudhatók.

A venni szándékozók a kitűzött határidőben a kikiáltási ár 10% bánompénzzel ellátva a hely színén megjelenni sziveskedjenek.

Kelt a nevezett egyházközség 1871. aug. 20-án tartatott presb. gyűléséből.

Schmidt Henrik

a nevezett egyház ez időszertinti gondnoka.

Cséplőgép

Csontos István békési lakos, kévébe kötött vagy vontatóba rakott gabonát előnyös föltételek mellett cséplésre elvállal. A tiz löerejű gőzgép tetszés szerint fával vagy szalmával fűthető. A cséplés azonnal megkezdhető. 2—3 (92)

Szives figyelmeztetésül!

Ajánlunk mindenkör jól rendezett és dúsan ellátott disz-norinbergi és rövidarú kereskedésünkben, mindenféle hölgy-, úri- és gyermekecipőket legjobb készítményben; — nagy választékban fehérruhákat urak és hölgyek részére; — szintúgy fehérműveket és bélésnek valókat, csipkéket, selyem-, atlasz- és bársony szalagokat minden szélességben; — tartunk továbbá nagy rakárt gyászczikkékben is. —

Fűszer-, anyag- és festékkereskedésünkben, minden a legjobb minőségben kapható, egybekötve az első aradi gőzmalom lisztraktárának örleményeivel gyári áron.

Midőn t. vevőinket pontos előzékeny szolgálat és méltányos ákról biztosítjuk, ajánljuk magunkat becses figyelmükbe.

2—3 (91)

Silberstein testvérek.

Gyulán, Dobay János könyvnyomdája. 1871.

500 öl legjobb minőségű 2 éves vágású tölgy tűzifa

nagyobb s kisebb részletekben a dobozi erdőben eladó.

Értekezhetni B.-Csabán a gőzmalomban, Gyulán Rosenthal Mártonnál. 89)

3—3

Kiadó magtár

Dobay János nyomdatulajdonos házában. 3—3

Értekezhetni ugyanott.